

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
TRESTNÝ ODBOR
Štúrova ulica č. 2, 812 85 BRATISLAVA 1

Z h o d n o t e n i e

postupu orgánov činných v trestnom konaní pri postihovaní zodpovedných osôb pre trestné činy daňové v súvislosti s novelami Trestného zákona vykonanými v roku 2024

V zmysle bodu č. 6 Plánu hlavných úloh prokuratúry Slovenskej republiky na rok 2025 vyplynula pre trestný odbor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „trestný odbor“) v súčinnosti s krajskými prokuratúrami a s okresnými prokuratúrami úloha vykonať zhodnotenie postupu orgánov činných v trestnom konaní pri postihovaní zodpovedných osôb pre trestné činy daňové v súvislosti s novelami Trestného zákona vykonanými v roku 2024 (ďalej aj „zhodnotenie“).

Účelom zhodnotenia bolo zistiť vplyv noviel Trestného zákona prijatých v roku 2024 na postup orgánov činných v trestnom konaní pri postihovaní zodpovedných osôb pre daňové trestné činy (§ 276, § 277, § 277a a § 278 Trestného zákona) za obdobie od 06.08.2024 do 28.02.2025 v konaní pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní, s akcentom na vyhodnotenie zákonnosti a kvality vydaných rozhodnutí. Zhodnotenie sa vykonalo aj za účelom zistenia prípadných aplikačných problémov a osobitostí, ktoré boli v súvislosti s prijatými legislatívnymi zmenami zaznamenané a s navrhnutím ich prípadných riešení.

Zhodnotenie bolo realizované na podklade hľadísk vypracovaných trestným odborom pod sp. zn. IV/1 Spr 4/25/1000-9, ktoré boli schválené dňa 21.03.2025 generálnym prokurátorom Slovenskej republiky.

Na zhodnotení sa podieľali aj prokurátori okresných prokuratúr a krajských prokuratúr na území Slovenskej republiky, ktorí výsledky previerky spisov predložili Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „Generálna prokuratúra SR“) ku komplexnému posúdeniu.

1. Stručné a všeobecné zhodnotenie vplyvu noviel Trestného zákona prijatých v roku 2024 na postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní pri postihovaní zodpovedných osôb pre trestné činy daňové

V roku 2024 bolo prijatých niekoľko noviel Trestného zákona (ako aj Trestného poriadku), ktoré mali zásadný vplyv na aplikačnú prax orgánov činných v trestnom konaní

a súdov, išlo konkrétne o zákon č. 47/2024 Z. z., č. 40/2024 Z. z., č. 214//2024 Z. z., č. 215/2024 Z. z., č. 341/2024 Z. z., č. 353/2024 Z. z., č. 363/2024 Z. z., č. 248/2024 Z. z., spolu 8 zákonov (noviel). Najzásadnejší vplyv mal zákon č. 40/2024 Z. z., ktorý bol vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 3/2024 zo dňa 03.07.2024, účinný v relevantných častiach od 06.08.2024, ako aj zákon č. 214/2024 Z. z., ktorým sa zabezpečilo zvýšenie ochrany finančných záujmov Európskej únie.

Zhodnotenie bolo zamerané na postup a rozhodovanie orgánov činných v trestnom konaní so zameraním na časové obdobie od 06.08.2024 do 28.02.2025, t. j. na obdobie bezprostredne po účinnosti relevantných noviel Trestného zákona v trvaní cca 7 mesiacov, počas ktorých došlo v súlade s usmernením prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV/1 Spr 415/24/1000-4 zo dňa 13.08.2024 „K možnostiam aplikácie ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona v predsúdnom konaní po nadobudnutí účinnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/2024 z 03.07.2024 a ďalších zákonov a k účasti prokurátora v konaní pred súdom podľa § 405a až § 405d Trestného poriadku“, k preskúmaniu vyšetrovacích spisov orgánmi činnými v trestnom konaní vo vzťahu k trestnosti činov, o ktorých orgány činné v trestnom konaní konali, a to v súvislosti s účinnosťou viacerých zákonov prijatých práve v roku 2024, a v prípade možnosti aplikácie priaznivejšieho zákona aj k vydaniu rozhodnutia.

Vo vzťahu k postihovaniu zodpovedných osôb za daňové trestné činy v hmotnoprávnej rovine, je potrebné poukázať najmä na nasledovné zmeny Trestného zákona:

a) Novelou ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona došlo k zmene výšky škôd a to tak, že „škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 700,- Eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 20 000,- Eur. Značnou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 250 000,- Eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 650 000,- Eur. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.“

Pri trestnom čine skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 a pri trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 došlo k zvýšeniu hranice malej škody (predtým malého rozsahu trestného činu) na sumu prevyšujúcu 700,- Eur.

Pri trestnom čine nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 a pri trestnom čine daňového podvodu podľa § 277a Trestného zákona došlo k zvýšeniu hranice väčšej škody (predtým väčšieho rozsahu trestného činu) na sumu prevyšujúcu 20.000,- Eur.

V nadväznosti na uvedené zmeny niektoré krajské prokuratúry vo svojich zhodnoteniach poukázali na disproporciu medzi trestným činom (prečinom) daňového podvodu podľa § 277a Trestného zákona účinného od 06.08.2024 a trestným činom (prečinom) skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 Trestného zákona účinného od 06.08.2024. V prípade oboch trestných činov pritom ide v zásade o obdobné/totožné konanie, keď páchatel' uvádza Slovenskú republiku (zastúpenú najčastejšie príslušným správcom dane) do omylu. Práve pri trestnom čine daňového podvodu podľa § 277a Trestného zákona (účinného od 06.08.2024) podľa niektorých krajských prokuratúr badať vyššiu mieru škodlivosti konania pre spoločnosť, keď pri neoprávnenom uplatňovaní tzv. vratiek dane z pridanej hodnoty ide o odoberanie finančných prostriedkov nachádzajúcich sa už v dispozícii štátu, ktoré pochádzajú od podnikajúcich subjektov dodržiavajúcich zákon. Vzhľadom na uvedené majú niektoré

krajské prokuratúry za to, že je žiaduce, aby pri daňovom podvode podľa § 277a Trestného zákona účinného od 06.08.2024 bola daná trestnosť činu už od škody malej (teda od sumy prevyšujúcej 700,- Eur). V dôsledku toho je vhodné navrhnúť legislatívnu zmenu v intenciách uvedeného.

Naopak, vzhľadom na charakter trestného činu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona viaceré krajské prokuratúry považujú za primeranú zmenu ustanovenia § 278 Trestného zákona, ktoré ukladá s účinnosťou od 06.08.2024 vyvodzovať trestnú zodpovednosť za tam popísané konanie až odvtedy, keď výška nezaplatenej dane alebo poistného dosiahne sumu prevyšujúcu 20.000,- Eur.

b) Novelou Trestného zákona boli uzákonené miernejšie trestné sadzby pri trestných činoch podľa § 276, § 277, § 277a § 278 Trestného zákona, pričom boli zakotvené zmeny aj v ustanoveniach upravujúcich kritériá a podmienky pre ukladanie trestov, podľa ktorých sa pri určovaní druhu a výmery trestu má zohľadňovať úsilie o náhradu škody, odstránenie škodlivého následku trestného činu a úsilie páchateľa o dosiahnutie urovnania s poškodeným. Novelizované ustanovenia Trestného zákona zvyrazňujú význam uloženia trestu, ktorým sa páchateľ postihne na majetku, ak páchateľ získal alebo sa snažil získať majetkový prospech a nebránia tomu majetkové alebo osobné pomery páchateľa alebo náhrada škody. Súčasne sa rozšírili možnosti ukladania alternatívnych trestov, nespojených s odňatím slobody.

c) Novelami Trestného zákona vykonanými v roku 2024 došlo k opakovaným zmenám inštitútu premlčania trestného stíhania a to tak, že došlo k priamym a nepriamym skráteniam premlčacích dôb so súčasným koncipovaním výnimiek z ich uplatnenia na viaceré kategórie trestných činov (napríklad poškodzujúcich finančné záujmy Európskej únie).

Zjednocujúcim stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 129/2024 zo dňa 28.11.2024 bol kreovaný extenzívny výklad ustanovenia § 2 ods.1 Trestného zákona vo vzťahu k inštitútu premlčania trestného stíhania. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa závermi zjednocujúceho stanoviska odklonil od rozhodovacej praxe českých súdov, ktoré boli akceptované aj v právnom prostredí Slovenskej republiky, podľa ktorej sa zmenou Trestného zákona spätne nerušili hmotnoprávne účinky procesných úkonov, vykonaných podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

Generálna prokuratúra SR zistila v priebehu rokov 2024 - 2025 opakovanú nesprávnu aplikáciu ustanovení Trestného zákona a iných právnych noriem o premlčaní trestného stíhania (a to najmä pri tzv. PIF trestných činoch). V nadväznosti na uvedené generálny prokurátor Slovenskej republiky nariadil preskúmanie dotknutých trestných vecí (v celkovom počte 30). Na zistené nedostatky bolo reagované postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, v dôsledku čoho zrušil generálny prokurátor Slovenskej republiky celkom 20 právoplatných rozhodnutí prokurátorov o zastavení trestného stíhania z dôvodu premlčania.

d) Novelou ustanovenia § 86 ods. 2 Trestného zákona došlo k zmene aplikácie inštitútu účinnej ľútosti. Podľa právnej úpravy účinnej od 06.08.2024 „trestnosť trestného činu podľa odseku 1 písm. d) nezaniká, ak ide o páchateľa, ktorý bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch právoplatne odsúdený, alebo ak trestné stíhanie páchateľa za obdobný čin bolo v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch zastavené z dôvodu zániku trestnosti trestného činu podľa odseku 1.“

V spojení s týmto ustanovením Trestného zákona Krajská prokuratúra v Nitre poukázala na skutočnosť, že za určitých okolností bude možná aplikácia tohto ustanovenia aj v súdnom konaní (v prípade neskoršieho zahľadania predchádzajúceho odsúdenia).

Krajská prokuratúra v Prešove v súvislosti s predmetným ustanovením poukázala na skutočnosť, že uvedenou novelizáciou došlo k odstráneniu nelogickej právnej úpravy, ktorá v pôvodnom znení bola prísnejšia na páchatel'ov správnej recidívy ako na páchatel'ov trestnej recidívy.

V spojení s inštitútom účinnej ľútosti je potrebné pripomenúť aj novelizáciu ustanovenia § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona účinného od 06.08.2024, ktorá umožňuje aplikáciu tohto inštitútu aj pri členovi organizovanej skupiny.

e) Ďalšie ustanovenie Trestného zákona, ktoré prešlo v roku 2024 významnou novelizáciou, je ustanovenie § 124 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého „škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj skrátená, neodvedená alebo nezaplatená daň, clo alebo poistné, neoprávnene vrátená daň z pridanej hodnoty alebo spotrebná daň, neoprávnene získaný alebo použitý nenávratný finančný príspevok, subvencia, dotácia, alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie, rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v mene Európskej únie alebo rozpočtu inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie zriadených v súlade so Zmluvou o Európskej únii alebo Zmluvou o fungovaní Európskej únie alebo rozpočtu nimi priamo alebo nepriamo spravovaného a kontrolovaného, rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce.“

Predmetnému ustanoveniu Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 sa venuje bod č. 2 tohto zhodnotenia.

V kontexte uvedeného novelizovaného ustanovenia Trestného zákona je však potrebné podotknúť, že pri zmenách Trestného zákona vykonaných v roku 2024 nedošlo k zmene definície pojmu výnos z trestnej činnosti podľa § 130 ods. 9 Trestného zákona, ktorá v aplikačnej praxi spôsobuje problémy pri daňových trestných činoch (okrem neoprávneného uplatnenia nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty). Uvedený pojem výnosu je problematický pri právnych pojmoch skrátená daň, neodvedená daň alebo nezaplatená daň. V dôsledku toho je vhodné navrhnúť legislatívnu zmenu právneho pojmu výnos z trestnej činnosti tak, aby zahŕňal aj akúkoľvek ekonomickú výhodu pochádzajúcu z trestného činu.

f) V zásade všetky vyššie uvedené hmotnoprávne zmeny sa premietli aj do procesnej roviny, a to najmä v otázke určovania vecnej príslušnosti orgánov činných v trestnom konaní na realizáciu skráteného vyšetrovania, resp. vyšetrovania a v otázke povinnej obhajoby.

Značná časť prípadov daňovej trestnej činnosti aktuálne patrí do vecnej príslušnosti poverených príslušníkov, ktorí s trestným stíhaním tohto druhu, spravidla skutkovo a právnej náročnej trestnej činnosti, nemajú potrebné skúsenosti. Z podkladov krajských prokuratúr ďalej vyplynulo, že Policajný zbor Slovenskej republiky zároveň na tomto úseku trestnej činnosti nie je vybavený dostatočnými personálnymi alebo odborne zdatnými kapacitami, čo negatívne ovplyvní aj činnosť prokuratúry v potrebe zvýšeného uplatňovania prostriedkov prokurátorského dozoru.

2. Škoda podľa § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024

2.1. Všeobecné zhodnotenie postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní pri postihovaní zodpovedných osôb pre trestné činy daňové v spojení s uvedeným ustanovením Trestného zákona

Ustanovenie § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 zadefinovalo novým spôsobom škodu v kontexte daňových trestných činov a to tak, že „škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj skrátená, neodvedená alebo nezaplatená daň, clo alebo poistné, neoprávnene vrátená daň z pridanej hodnoty alebo spotrebná daň, neoprávnene získaný alebo použitý nenávratný finančný príspevok, subvencia, dotácia, alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie, rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v mene Európskej únie alebo rozpočtu inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie zriadených v súlade so Zmluvou o Európskej únii alebo Zmluvou o fungovaní Európskej únie alebo rozpočtu nimi priamo alebo nepriamo spravovaného a kontrolovaného, rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce.“

V bode 62 dôvodovej správy k zákonu č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sa uvádza, že: „Navrhuje sa, aby za škodu na účely Trestného zákona bola považovaná aj skrátená, neodvedená alebo nezaplatená daň alebo poistné, neoprávnene vrátená daň z pridanej hodnoty alebo spotrebná daň, neoprávnene získaný alebo použitý nenávratný finančný príspevok, subvencia, dotácia, alebo iné plnenia zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie, rozpočtu spravovaného Európskou úniou, rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce. Dôvodom pre túto úpravu je najmä umožniť štátu (príslušným štátnym orgánom), obciam, vyšším územným celkom a pod. si v trestnom konaní uplatňovať nárok na náhradu škody, ktorá vznikla na príslušnom verejnom rozpočte napr. daňovým trestným činom a pod. Návrhom sa reaguje najmä na skutočnosť, že v zmysle stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 39 - 60/2017 zo dňa 29.11.2017 je pri súčasnom znení Trestného zákona vylúčené, aby tieto nároky boli uplatnené v trestnom konaní ako nároky na náhradu škody.“

Aplikačná prax podriadených prokuratúr vo vzťahu k ustanoveniu § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 nebola doposiaľ ustálená, pričom z jednotlivých zhodnotení krajských prokuratúr vyplynulo množstvo výkladových a aplikačných problémov spätých s týmto ustanovením:

Krajská prokuratúra v Bratislave poukázala v zhodnutí na úmysel zákonodarcu, ktorý vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024, smerujúci k prekonaniu vyššie uvedeného stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 39-60/2017 zo dňa 29.11.2017 (ďalej len „stanovisko sp. zn. Tpj 39-60/2017“). Úmysel zákonodarcu však nebol z pohľadu Krajskej prokuratúry v Bratislave doposiaľ naplnený, keď (aj) v rámci odborných diskusií (aj) so sudcami na rôznych vzdelávacích podujatiach má vyplývať, že podľa prevládajúceho právneho názoru stanovisko Tpj 39-60/2017 nebolo vyššie uvedenou novelizáciou prekonané, pričom v intenciách uvedeného majú v trestnom konaní pri uplatňovaní práv poškodeného vystupovať aj poverení zamestnanci správcov dane.

Krajská prokuratura v Bratislave v zhodnotení tiež upriamila pozornosť na skutočnosť, že v spojení s aplikáciou vyššie uvedeného ustanovenia ostáva otvorenou otázka posúdenia uloženia povinnosti v trestnom konaní nahradiť ako škodu dlžnú daň (vrátane tzv. nadmerného odpočtu DPH), clo, poistné alebo iné obdobné plnenie, keď daňovníkom je osoba odlišná od obvineného, ako to môže byť v prípade postavenia právnickej osoby a jej štatutárneho orgánu. V kontexte uvedeného poukázala Krajská prokuratura v Bratislave na rozhodovaciu prax súdov Českej republiky (konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Tdo 667/2023 zo dňa 19.09.2023, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 6 Tdo 511/2019 zo dňa 21.05.2019, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 15 Tdo 902/2019, R 39/2014 zo dňa 08.01.2014), ktorá sa týka uloženia povinnosti nahradiť „daňovú“ škodu v trestnom konaní. Danú rozhodovaciu prax je však podľa Krajskej prokuratury v Bratislave potrebné v podmienkach Slovenskej republiky naďalej posudzovať v kontexte ustanovenia § 46 ods. 4 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k potenciálnej solidarite dlžníkov (obvinených) poukázala Krajská prokuratura v Bratislave na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 5 Tdo 95/2023 zo dňa 29.11.2023 s tým, že v tomto rozhodnutí súd pripustil právo požadovať v trestnom konaní náhradu škody proti osobe, ktorá zavinila, že vzniklo bezdôvodné obohatenie v súvislosti s čerpaním dotácie, a to s odôvodnením, že ide o dva samostatné nároky, a preto plnením na základe jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia nárok poškodeného (v danom prípade Českej republiky) na plnenie z druhého nároku.

Krajská prokuratura v Trnave v zhodnotení polemizuje so správnosťou novelizácie ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024, pričom má za to, že stanovisko sp. zn. Tpj 39-60/2017 je naďalej aplikovateľné. Uvedené odôvodňuje tým, že aj v súčasnej dobe majetkové nároky štátu, vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní, o ktorých vo svojej pôsobnosti prvotne rozhoduje príslušný správny orgán postupom podľa Daňového poriadku, majú administratívnoprávnu povahu a rozhodnutia o nich podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku. Tieto nároky podľa Krajskej prokuratury v Trnave nie sú nárokmi, ktoré možno uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, súd o nich nerozhoduje ani v konaní podľa Civilného sporového poriadku, nakoľko nejde o vec patriacu do pôsobnosti civilných súdov. Krajská prokuratura v Trnave tiež poukázala na všeobecne akceptovaný právny názor, že predmetom adhézneho konania môže byť výlučne nárok na náhradu škody, ktorý spadá pod právomoc civilných súdov v zmysle § 3 Civilného sporového poriadku a že iným príslušným orgánom v zmysle ustanovenia § 288 ods. 1 Trestného poriadku je orgán, ktorý v rozsahu právomoci ustanovenej osobitným predpisom rozhoduje vo veciach súkromnoprávnej povahy.

Krajská prokuratura v Trenčíne v zhodnotení skonštatovala, že ustanovenie § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 nič nemení na základnom východisku, že nárok štátu na zaplatenie povinnej platby v intenciách uvedeného ustanovenia nevzniká z konania, ktoré má znaky trestného činu. V tejto súvislosti je podľa Krajskej prokuratury v Trenčíne potrebné priznať poškodenému postavenie podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku, avšak tento si naďalej nemôže uplatniť škodu podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku.

Krajská prokuratura v Nitre v zhodnotení uviedla, že opodstatnenosť definovania skrátenej, nedovедenej alebo nezaplatenej dane alebo poistného ako škody bude daná v prípade neexistencie exekučného titulu zodpovedajúceho skrátenej, neodvedenej alebo nezaplatenej dane alebo poistného. Zo súčasnej právnej úpravy podľa Krajskej prokuratury v Nitre explicitne nevyplýva, koho je potrebné zaviazat' na náhradu škody v adhéznom konaní, či právnickú

osobu alebo fyzickú osobu konajúcu v mene alebo za takúto právnickú osobu. Krajská prokuratúra v Nitre zastáva právny názor, že na to, aby bolo možné zaviazat' na náhradu škody ako právnickú osobu, tak aj fyzickú osobu, ktorá konala v mene alebo za právnickú osobu, bude potrebná zmena právnej úpravy, ktorá by umožnila, aby za škodu spôsobenú trestným činom, ktorý spáchali právnická a fyzická osoba totožným konaním, zodpovedali tieto dva subjekty spoločne a nerozdielne.

Krajská prokuratúra v Nitre tiež poukázala na skutočnosť, že podľa § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 sa za škodu nepovažuje príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktorý výslovne Trestný zákon v ustanoveniach § 276, § 277 a § 278 uvádza pri vymedzení skutkových podstat. Podľa právneho názoru Krajskej prokuratúry v Nitre ide o zjavnú legislatívnu chybu, ktorej logické napravenie analogickým výkladom by bolo neprípustné, keďže by bolo v neprospech páchatel'a. Z uvedeného dôvodu je žiaduca legislatívna zmena ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona v intenciách uvedeného.

Zo zhodnotenia **Krajskej prokuratúry v Žiline** vyplýva, že v priebehu súdneho konania niektorí sudcovia zastávajú právny názor, že nie je možné zaviazat' obvineného ako fyzickú osobu k náhrade škody, keďže na fyzickú osobu konajúcu za právnickú osobu v pozícii štatutárneho orgánu nie je možné v trestnom konaní preniesť povinnosť úhrady daňových povinností, ktoré vznikli právnickej osobe. Voči fyzickej osobe je možné vyvodit' len trestnoprávnu zodpovednosť, k náhrade škody je možné zaviazat' právnickú osobu.

Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici neuviedla k uvedenej problematike v zhodnotení žiadne zásadné skutočnosti.

Krajská prokuratúra v Prešove v zhodnotení uviedla, že sa v spojení s novelizáciou ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona (v znení účinnom od 06.08.2024) javí ako problematické, že zákonodarca súčasne s novelizáciou tohto ustanovenia nenovelizoval nielen korešpondujúce ustanovenia Trestného zákona o daňových trestných činoch, ale ani súvisiace ustanovenia Trestného poriadku, na ktoré sa odvoláva stanovisko sp. zn. Tpj 39-60/2017.

Ďalej Krajská prokuratúra v Prešove zdôraznila, že právnu podstatu nároku na náhradu škody určujú hmotnoprávne predpisy a tie procesné sú zamerané na reguláciu procesných podmienok a postupov ich uplatniteľnosti. Je tak potrebné riešiť to, či právna podstata nároku na náhradu škody voči štatutárnemu orgánu obchodnej spoločnosti, páchajúcemu trestný čin v jej mene, sa v trestnom konaní o daňovom trestnom čine odvíja od hmotnoprávnej podstaty dane, cla, poistného ako administratívnych právnych nárokov, alebo sa jedná o nároky s autonómnym hmotnoprávnym základom.

Krajská prokuratúra v Prešove v spojení so stanoviskom sp. zn. Tpj 39-60/2017 zároveň poukázala na skutočnosť, že povinnosť platiť daň, clo, poistné ako zákonné platby nie je povinnosťou nahradiť škodu v trestnom konaní, pričom nárok na náhradu škody voči obvinenému konateľovi spoločnosti má hmotnoprávny pôvod v trestnom práve hmotnom. Spáchaním trestného činu (zavineným konaním) je vyvolaný stav protiprávnosti v rovine verejného práva a je založený na princípe subjektívnej zodpovednosti za porušenie noriem trestného práva hmotného. V prípade trestnej zodpovednosti a od nej závislej zodpovednosti za náhradu škody teda nejde o objektívnu zodpovednosť za nesplnenie zákonnej daňovej alebo inej zákonnej povinnosti. Ide o subjektívnu zodpovednosť za porušenie noriem trestného práva. Aj keď skutkové okolnosti, na základe ktorých sa obe zodpovednosti uplatňujú (v prípade objektívnej zodpovednosti voči právnickej osobe a v prípade trestnoprávnej zodpovednosti voči

jej konateľovi) sú vo svojej podstate totožné, princípy, na ktorých sú obe zodpovednosti založené, majúce dosah aj na proces dokazovania (napr. v prípade administratívneho nároku platí princíp obráteného dôkazného bremena), sú diametrálne odlišné a definujú tak odlišnú kvalitu zodpovednostných vzťahov aj v rovine nárokov na náhradu škody. Páchateľ trestného činu tak jeho spáchaním zakladá právny vzťah voči štátu a je povinný znášať jeho následky nielen v rovine trestnoprávnej, ale aj v rovine zodpovednosti za škodu spôsobenú trestným činom.

V nadväznosti na uvedené Krajská prokuratúra v Prešove upriamila pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 269/2011 a súvisiace rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo/41/2011. V zmysle označených rozhodnutí žalovaný páchatel' trestného činu nielen môže, ale v zásade musí byť zaviazaný v civilnom konaní na náhradu škody spôsobenej trestným činom, ak existuje právoplatný rozsudok v trestnom konaní, ktorým bol žalovaný odsúdený za trestný čin, ktorého znakom skutkovej podstaty je spôsobenie škody inému a poškodený bol so svojim nárokom odkázaný na civilné konanie (pozn.: v predmetnej veci bol konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným uznaný za vinného pre trestný čin sprenevery, spáchaný v mene tejto spoločnosti a pri uzavretí dohody o vine a treste bol poškodený odkázaný s nárokom na náhradu škody na civilné konanie). Krajská prokuratúra v Prešove uznala v zhodnotení, že v danom prípade nebol súdmi riešený problém možnej administratívnoprávnej podstaty uplatneného nároku na náhradu škody, na strane druhej bol ale riešený problém totožnosti hmotnoprávnej podstaty uplatňovaného nároku na náhradu škody. Najvyšší súd Slovenskej republiky totiž v Ústavnom súdom Slovenskej republiky zrušenom rozhodnutí dospel k záveru, že pohľadávka žalobcov voči obchodnej spoločnosti, ktorá mala svoj základ v akceptovanom záväzku vrátiť konkrétnu sumu preddavku na cenu diela, nemohla byť pretransformovaná do nároku na náhradu škody proti žalovanému konateľovi spoločnosti s ručením obmedzeným, keďže táto pohľadávka má skutkový základ v ukončenom zmluvnom vzťahu s dodávateľom diela. Najvyšší súd Slovenskej republiky tak v súlade s názorom inštančne podriadených súdov dospel k záveru, že zodpovednosť konateľa za škodu nie je daná, s čím sa Ústavný súd Slovenskej republiky nestotožnil. Ústavný súd Slovenskej republiky, na rozdiel od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nepovažoval typ záväzku a jeho civilnú hmotnoprávnú podstatu za relevantnú, ale prioritizoval záväzok obvineného nahradiť škodu, spôsobenú konaním, ktoré je trestným právom hmotným definované ako trestný čin.

V spojení s uvedeným tiež Krajská prokuratúra v Prešove poukázala na ustanovenie § 287 Trestného poriadku, podľa ktorého ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Z konštatovaného je teda podľa Krajskej prokuratúry v Prešove zrejmé, že nárok na náhradu škody, o ktorom by mal súd v trestnom konaní v rámci adhézneho konania rozhodnúť je ipso facto založený spáchaním trestného činu konkrétnou osobou. Je bez významu, či sa jedná o trestný čin daňový, alebo nedaňový, keďže rozhodujúce je to, že v znení skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku bude verbalizované spôsobenie škody obvineným, v tomto prípade osobou štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti, konkrétnemu subjektu.

Podľa Krajskej prokuratúry v Prešove je otázne, do akej miery je v rámci trestného konania možné uplatňovať ustanovenia civilných predpisov, zakladajúcich zodpovednostný režim konateľ a za ním spôsobenú škodu.

Z aplikácie Obchodného zákonníka na zodpovednostný režim konateľov za vzniknutú škodu vyplýva objektívna zodpovednosť konateľ a za spôsobenú škodu spoločnosti, pričom zodpovednosť za škodu konateľ a sa posudzuje bez ohľadu na jeho zavinenie. Na vznik zodpovednosti konateľ a za škodu sa v zmysle § 135a a nasl. Obchodného zákonníka vyžaduje splnenie troch základných predpokladov, ktorými sú: 1. vznik škody na majetku spoločnosti, 2. porušenie povinnosti a 3. príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Iba v takom prípade si veritelia spoločnosti môžu priamo u konateľ a uplatňovať nároky na náhradu škody. V konaniach o daňových trestných činoch je ale veľmi problematické preukazovať spôsobenie škody právnickej osobe, v mene ktorej konateľ konal, keďže v mnohých prípadoch páchatel' daň napr. neodvedie, nezaplatí len preto, lebo nemá dostatočný finančný majetok a trestným činom „ušetrené“ prostriedky použije na úhradu pohľadávok iných veriteľov (podozrenie z trestného činu podľa § 240 Trestného zákona). V takom prípade by štatutárny orgán spoločnosti spôsobil škodu až v momente uplatnenia sankčného mechanizmu úrokov z omeškania, či iných sankčných platieb, nie však v momente úhrady reálnych nákladov spoločnosti v prospech iných veriteľov, než daňový úrad, Sociálna poisťovňa a podobne. Priorizovanie civilnoprávneho základu zodpovednosti konateľ a v rámci adhézneho konania by bolo automaticky spojené s potrebou dokazovania okolností s exkulpacným potenciálom. Konateľ totiž nezodpovedá za škodu, ak preukáže, že postupoval pri svojej pôsobnosti s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Musí preto preukázať, že postupoval s takou odbornou starostlivosťou, ktorú je možné všeobecne požadovať pri konkrétnom konaní konateľ a na daný druh konania alebo rozhodnutia. Zároveň musí byť splnená aj ďalšia požiadavka, a to postup konateľ a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Krajská prokuratúra v Prešove s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti zdôraznila, že keďže trestným činom daňovým je podľa novelizovaného znenia Trestného zákona spôsobená škoda, majúca pôvod vo vonkajšom prejave vôle konkrétnej fyzickej osoby – štatutárneho orgánu právnickej osoby, musí byť automaticky daná a vyvodzovaná nielen trestná, ale aj osobná hmotnoprávna zodpovednosť za škodu, spôsobenú trestným činom. Hmotnoprávna zodpovednosť fyzickej osoby za spôsobenú škodu má primárny pôvod v trestnom, nie v správnom práve, preto nárok na náhradu škody je v tomto prípade v trestnom konaní uplatniteľný a súdu po prijatí výrokov o vine a treste (eventuálne aj ochranného opatrenia) za spáchanie daňového trestného činu nič nebráni rozhodnúť o povinnosti nahradiť škodu (za predpokladu riadneho a včasného uplatnenia nároku na náhradu škody).

Krajská prokuratúra v Prešove v zhodnutí tiež poukázala na skutočnosť, že so statusom poškodeného podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku úzko súvisí aj aplikácia zaistovacieho inštitútu podľa § 50 Trestného poriadku.

V zhodnutí **Krajskej prokuratúry v Košiciach** sa uvádza, že nárok štátu na zaplatenie skrátenej, neodvedenej alebo nezaplatenej dane vychádza primárne z príslušnej daňovej legislatívy, resp. v prípade poistného zo súvisiacej právnej úpravy, pričom o nároku na zaplatenie dane alebo poistného môže byť rozhodnuté už v inom konaní. Práve z dôvodu zamedzenia duplicity rozhodovania o tom istom nároku je preto nutné reflektovať na ustanovenie § 46 ods. 4 Trestného poriadku a vyhodnotiť, či v inom ako trestnom konaní nebolo rozhodnuté voči identickej osobe. Trestné stíhania vedené pre daňové trestné činy sú často vedené proti tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, pričom rozhodnutie daňového úradu smeruje iba proti právnickej osobe ako relevantnému subjektu. Ďalší vplyv uvedenej zmeny

zákona vo vzťahu k daňovým trestným činom vidí Krajská prokuratúra v Košiciach v sprístupnení realizácie tzv. odklonov v trestnom konaní, a to najmä k možnosti využitia inštitútov podmieneného zastavenia trestného stíhania a zmieru. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy je možné podľa právneho názoru tejto krajskej prokuratúry obvineného zaviazat' na náhradu škody.

V rámci vyhodnocovania zhodnotenia Krajskej prokuratúry v Košiciach boli z tejto prokuratúry zabezpečené rozhodnutia v dvoch trestných veciach.

V jednej trestnej veci, ktorá bola vedená na Krajskej prokuratúre v Košiciach pod sp. zn. 1 Kv 39/21/8800 pre pokračovací zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, Mestský súd Košice vydal rozsudok, ktorým schválil dohodu o vine a treste, v rámci ktorej bol obvinený (fyzická osoba, ktorá fakticky konala za spoločnosť, ktorá skrátila daň) podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku zaviazaný nahradiť poškodenému neuhradenú škodu (vo výške 996.917,54 Eur).

V druhej trestnej veci, ktorá bola vedená na Krajskej prokuratúre v Košiciach pod sp. zn. 1 Kv 15/21/8800 pre prečin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 Trestného zákona účinného od 06.08.2024, Okresný súd Michalovce rozhodol rozsudkom okrem iného tak, že podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku príslušný daňový úrad s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Rozsudok súdu prvého stupňa Krajský súd v Košiciach uznesením vydaným podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 2 Trestného poriadku zrušil vo výroku o náhrade škody. Krajský súd v uvedenom rozhodnutí okrem iného konštatoval, že škodu spôsobenú daňovým trestným činom je možné uložiť nahradiť v daňovom konaní, a nie v adhéznom konaní.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti bude Generálnou prokuratúrou SR zvážená možnosť predloženia návrhu predsedovi trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za účelom prijatia stanoviska k zjednoteniu výkladu ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 v rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa.

2.2. Zhodnotenie vplyvu uvedeného ustanovenia na prokurátorské návrhy trestov a na prokurátorské návrhy rozhodnutí o nároku na náhradu škody

Prokurátori všetkých prokuratúr v trestných veciach vedených pre daňové trestné činy v dôsledku noviel Trestného zákona vykonaných v roku 2024 preskúmali už existujúce návrhy trestov a tieto, reflektujúc na zmeny právnej úpravy, ktoré viedli aj k zmene právnej kvalifikácie stíhaných skutkov, modifikovali. Vzhľadom na výrazné zníženie trestných sadzieb za jednotlivé daňové trestné činy navrhovali prokurátori v sledovaných trestných veciach primárne ukládanie podmienených trestov odňatia slobody, prípadne (aj) peňažných trestov.

Pokiaľ ide o návrhy rozhodnutí o nároku na náhradu škody, tieto reflektovali na vyššie uvedené problémy pri aplikácii ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024.

V prípravnom konaní boli konajúci policajti spravidla príslušnými prokuratúrami inštruovaní tak, aby daňovým úradom a ďalším subjektom v procesnej pozícii poškodeného,

priznávali postavenie podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, pričom minimálne časť prokuratúr v kontexte uvedeného zároveň rozlišovala, či už bolo o nároku (na náhradu škody) vo vzťahu k určitej obvinenej osobe rozhodnuté v inom príslušnom konaní v intenciách ustanovenia § 46 ods. 4 Trestného poriadku alebo nie.

Zo zhodnotení krajských prokuratúr tiež vyplýva, že prokurátori navrhovali v súdnom konaní v sledovanom období, práve s poukazom na vyššie uvedené aplikačné problémy, zaviazat' obvineného na náhradu škody skôr ojedinele.

2.3. Posúdenie zákonnosti, primeranosti a spravodlivosti trestov navrhovaných v konaní pred súdom prokurátormi za trestné činy daňové, ktorými mala byť spôsobená škoda veľkého rozsahu

V trestných veciach vedených pre predmetné trestné činy bolo v sledovanom období evidovaných minimum podaných obžalôb. V spojení s informáciami, ktoré uviedli krajské prokuratúry v zhodnoteniach, preto nemožno dospieť k žiadnym zovšeobecňujúcim záverom.

3. Konanie pred začatím trestného stíhania

Zhodnotenie bolo zamerané na postup a rozhodovanie orgánov činných v trestnom konaní v predsúdnom konaní, pričom v rámci konania pred začatím trestného stíhania previerková činnosť bola zameraná na rozhodnutia, na ktoré mali alebo mohli mať vplyv novely Trestného zákona prijaté v roku 2024, a teda súviseli so zánikom trestnosti činu, t. j. súviseli so škodlivým následkom a s ním súvisiacou zmenou limitných hodnôt škody ustanovených v § 125 ods. 1 Trestného zákona (§ 84 Trestného zákona), premlčaním trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona, § 96 Trestného zákona) a účinnou l'útosťou (§ 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona - člen organizovanej skupiny a § 86 ods. 2 Trestného zákona - išlo o páchatel'a, ktorý bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý).

3.1. Zánik trestnosti v konaní pred začatím trestného stíhania vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	169	174	135	149	269	79	94	83	1.152

K zánik trestnosti v konaní pred začatím trestného stíhania vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 v sledovanom období vo vzťahu k škodlivému následku, ako aj vzhľadom na premlčanie v priebehu konania pred začatím trestného stíhania došlo celkovo v 1.152 trestných veciach. Najviac trestných vecí v konaní pred začatím trestného stíhania bolo takto ukončených v obvode Krajskej prokuratúry v Žiline v celkovom počte 269 trestných vecí a v obvode Krajskej prokuratúry v Trnave v celkovom počte 174 trestných vecí. Išlo o veci odovzdané príslušnému orgánu na prejednanie správneho deliktu z dôvodu zániku trestnosti vo vzťahu k škodlivému následku, odložené veci z dôvodu zániku trestnosti vo vzťahu k škodlivému následku a odložené trestné veci z dôvodu premlčania.

3.1.1. Odovzdanie vecí príslušnému orgánu na prejednanie správneho deliktu z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	1	1	6	0	0	0	27	11	46

V rozhodnom období došlo k odovzdaniu príslušnému orgánu na prejednanie správneho deliktu z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na zmenu ustanovenia Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu ku škodlivému následku celkovo v 46 trestných veciach. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, a to v 27 trestných veciach.

Vo vzťahu k vyhodnocovaniu zákonnosti rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní Krajská prokuratúra v Prešove poukázala na aktívnu činnosť dozorujúcich prokurátorov Okresnej prokuratúry Poprad využívajúcich oprávnenia prokurátorov pri výkone dozoru, ktorí zrušili v trestných veciach vedených na Okresnej prokuratúre Poprad pod sp. zn. 1 Pn 761/24/7706 a 1 Pn 853/24/7706 pôvodne vydané uznesenia policajta podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, resp. podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s tým, že v oboch trestných veciach prokurátori konštatovali nesprávny postup policajta, ktorý neskúmal, či nezaplatenie dane alebo poistného nemôže napĺňať znaky správneho deliktu. V oboch spomenutých trestných veciach bolo napokon policajtom rozhodnuté o ich odovzdaní príslušnému orgánu na prejednanie správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

V uvedenej súvislosti je však potrebné pripomenúť a dať do pozornosti záznam z pracovnej porady trestného odboru Generálnej prokuratúry SR so zástupcami Policajného zboru Slovenskej republiky a Finančnej správy Slovenskej republiky k finančnému vyšetrovaniu, ktorá sa konala v dňoch 14.11. - 15.11.2024 vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry v Krpáčove sp. zn. IV/1 Spr 679/23/1000-61 zo dňa 13.02.2025 (na str. 7-10), v ktorom je podrobne uvedená komplexná problematika posudzovania a vyhodnocovania skutkov pri zániku trestnosti daňových trestných činov ako iných správnych deliktov, a to vo vzťahu k niektorým daniam, zdravotnému poisteniu, nie však vo vzťahu k sociálnemu poisteniu z dôvodu absencie „zrkadlového“, teda prislúchajúceho, správneho deliktu a pod., a ich následnému odovzdaniu a postúpeniu príslušným správnym orgánom na konanie o nich. Uvedené pravdepodobne nezaznamenali niektoré prokuratúry vzhľadom na ich vyjadrenia vo svojich zhodnoteniach k bodom 3.1.1. (napr. Krajská prokuratúra v Trnave a Krajská prokuratúra v Nitre) o neexistencii ekvivalentného správneho deliktu pri zdravotnom poistení.

Zároveň s uvedeným posudzovaním relevantného protiprávneho konania vo vzťahu k zdravotnému poisteniu ako správneho deliktu sa stotožnili aj súdy v Prešovskom kraji, napr. v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 9T 41/2024 a Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7To 13/2024, v ktorom je taktiež rozanalyzovaná uvedená problematika. Vec je evidovaná na Okresnej prokuratúre Humenné pod sp. zn. Pv 198/23/7702 a na Krajskej prokuratúre v Prešove pod sp. zn. 4 KPt 351/23/7700.

3.1.2. Odloženie vecí vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 84 Trestného zákona

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	78	6	94	129	12	27	10	31	387

K odloženiu trestných vecí z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na novelu Trestného zákona vo vzťahu k škodlivému následku došlo celkovo v 387 trestných veciach. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Nitre, celkovo v 129 trestných veciach a v obvode Krajskej prokuratúry v Trenčíne, celkovo v 94 trestných veciach. V obvode Krajskej prokuratúry v Bratislave boli rozhodnutia o odložení vecí najčastejšie vydávané vo vzťahu k trestnému činu nezaplattenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona, a to pre nezaplatené splatné poistné na sociálne poistenie vo výške 536.584,62 Eur, v porovnaní s nezaplatenou daňou vo výške 37.864,94 Eur. Odložením trestných vecí z vyššie uvedeného dôvodu sa najčastejšie postupovalo vo vzťahu k trestnému činu nezaplattenia dane a poistného § 278 Trestného zákona aj v obvodoch ostatných krajských prokuratúr.

Vo vzťahu k vyhodnocovaniu zákonnosti rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní Krajská prokuratúra v Bratislave poukázala na formálnu nezákonnosť vo výrokovej časti uznesenia policajta o odložení vecí podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku: „nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku“, ktorá zodpovedá formulácii v prípade postupu podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Dozorujúcim prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava I bol uložený záväzný pokyn na vydanie opravného uznesenia podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku (per analogiam) s poukazom na § 180 Trestného poriadku vo vzťahu k dotknutému uzneseniu policajta o odložení vecí, na základe čoho bol opravený vyššie uvedený nedostatok.

Krajská prokuratúra v Nitre poukázala na zistenia, že výnimočne sa vyskytli prípady, kedy policajt nesprávne vyhodnotil čas spáchania predmetného pokračovacieho trestného činu, za ktorý sa považuje okamih, kedy bol ukončený posledný čiastkový útok. V dôsledku toho policajti ojedinele posúdili trestnosť činu podľa Trestného zákona účinného v nesprávnom časovom období. Tak sa stalo, že vec pre skutok, ktorý bol dokončený po 05.08.2024, policajt podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 84 Trestného zákona odložil, hoci rozsah činu nedosahoval minimálne, Trestným zákonom účinným od 06.08.2024 stanovené hodnoty. Na uvedené pochybenia prokurátori reagovali buď pokynom podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, v ktorom upozornili policajta na uvedenú, v rovine právnych následkov viac menej, formálnu chybu (t. j. použitie § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namiesto § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku), alebo zrušením rozhodnutia policajta podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku ako neopodstatneného (sp. zn. 1 Pn 93/25/4401, sp. zn. 1 Pn 209/25/4404).

Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici poukázala na trestnú vec vedenú na Okresnej prokuratúre Zvolen pod sp. zn. 1 Pn 290/24/6611 pre podozrenie z prečinu nezaplattenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona, v ktorej policajt postupoval podľa § 197 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 84 Trestného zákona, ktorým rozhodol vo vzťahu k nezaplateným zdravotným odvodom, odvodom sociálneho poistenia a dane. Prokurátorka uznesením podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku zrušila uznesenie policajta o odložení vecí ako nezákonné s tým, že rozhodnutie bolo vydané na základe

nedostatočne zisteného skutkového a právneho stavu. Následne bolo policajtom konané a rozhodované pod sp. zn. 4 Pn 286/24/6611 v jednom spoločnom konaní pre jeden pokračovací trestný čin (podozrenie) zo strany totožného povinného subjektu.

3.1.3. Odmietnutie vecí vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	66	163	34	18	254	46	49	36	666

K odmietnutiu trestných vecí v súvislosti so zmenou Trestného zákona účinnou od 06.08.2024 vo vzťahu ku škodlivému následku došlo celkovo v 666 trestných veciach. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Žiline, celkovo v 254 trestných veciach.

Krajská prokuratúra v Trnave poukázala na rozdielny prístup (ktorý sa v zásade prejavil aj na ostatných prokuratúrach) k vyhodnocovaniu podmienok pri rozhodovaní pre postup podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 84 Trestného zákona alebo pre postup podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v prípadoch, keď sa nevykonávalo dokazovanie vo vzťahu k solventnosti v čase splatnosti poistného pri trestnom čine nezaplattenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona. Preto podriadené prokuratúry akceptovali rozhodnutia o odmietnutí trestného oznámenia s odôvodnením, že hoci bol skutok spáchaný za právnej úpravy do 05.08.2024, vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky bolo nutné aplikovať Trestný zákon v znení novely vykonanej zákonom č. 40/2024 Z. z. a z toho dôvodu už oznamovaný skutok nenapĺňa objektívnu stránku trestného činu vo forme následku, a to bez vykonania akéhokoľvek dokazovania v tom smere, či v čase spáchania skutku išlo o trestný čin alebo nie.

Zároveň Krajská prokuratúra v Trnave vo vzťahu k vyhodnocovaniu zákonnosti rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní poukázala na oneskorenosť v postupe na Okresnej prokuratúre Dunajská Streda, kde došlo k vydaniu 4 rozhodnutí policajtov v septembri a októbri 2024, a to o trestných oznámenia, ktoré boli podané v roku 2022 a v prvej polovici roka 2023. Taktiež Krajská prokuratúra v Trnave poukázala v rámci previerkovej činnosti v štyroch prípadoch na zistenia, v ktorých boli skutky nesprávne právne posúdené a bolo nesprávne postupované podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, ale malo byť začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku. V čase spracovania zhodnotenia však v dvoch prípadoch podozrenia z prečinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona boli trestné stíhanie premlčané, a to na Okresnej prokuratúre Dunajská Streda v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 717/24/2201 (s rozsahom 120.399,29 Eur) a na Okresnej prokuratúre Galanta v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 482/24/2202 (s rozsahom 162.928,53 Eur). Ďalej Krajská prokuratúra v Trnave poukázala na zistenie, že aj v trestnej veci vedenej na Okresnej prokuratúre Galanta pod sp. zn. 1 Pn 800/24/2202 pre podozrenie z prečinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona (s rozsahom 21.999,37 Eur na úseku DPH) malo byť začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. A napokon vo veci vedenej na Okresnej prokuratúre Piešťany pod sp. zn. 1 Pn 352/24/2204 za prečin nezaplattenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona mal byť skutok sčasti subsumovaný pod právnu kvalifikáciu prečinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona. Je tomu tak z dôvodu, že skutok mal spočívať

v neodvedení DPH za zdaňovacie obdobie apríl 2023. Nevhodne zvolenou právnou kvalifikáciu skutku došlo k nenáležitému odmietnutiu trestného oznámenia podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu nenaplnenia objektívnej stránky trestného činu v časti následku - rozsahu činu vo výške presahujúcej 20.000,- Eur.

Krajská prokuratúra v Trenčíne v rámci previerkovej činnosti poukázala na trestnú vec vedenú na Okresnej prokuratúre Považská Bystrica pod sp. zn. 1Pn 532/24/3306, v ktorej policajt uznesením podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol vec podozrenia z prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného poriadku, predmetom ktorej bolo nezaplatenie dane z príjmov fyzických osôb vo výške 2.849,69 Eur, poukázal pritom na novelizované znenie § 125 ods. 1 Trestného zákona a § 84 Trestného zákona. Dozorujúci prokurátor predmetné rozhodnutie akceptoval, upozornil však policajta na skutočnosť, že mal rozhodnúť podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 84 Trestného zákona, k čomu smerovalo aj odôvodnenie predmetného uznesenia. K prípadnému zrušeniu uznesenia prokurátor nepristúpil, pretože tento postup vyhodnotil ako výlučne formálny a nehospodárny, zástupcovi príslušného obvodného oddelenia PZ však uložil, aby v budúcnosti zabezpečil v obdobných trestných veciach postup poverených príslušníkov PZ v zmysle § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 84 Trestného zákona.

Aj Krajská prokuratúra v Žiline poukázala na nejednotnú rozhodovaciu činnosť okresných prokuratúr, kedy v prípade nedosiahnutia stanoveného rozsahu spáchania činu dochádza v niektorých prípadoch k odloženiu veci podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 84 Trestného zákona, a v niektorých prípadoch k odmietnutiu veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Zároveň vyjadrila názor, že je v danom prípade potrebné rozlišovať, či bol skutok spáchaný pred účinnosťou predmetnej novelizácie Trestného zákona, kedy by malo byť rozhodované podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v prípadoch, keď sa preverovaním zistí rozsah činu pod hranicou trestnosti a skutok bol spáchaný po nadobudnutí účinnosti predmetnej novelizácie Trestného zákona, malo by byť rozhodované podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Krajská prokuratúra v Košiciach poukázala na trestnú vec vedenú na Okresnej prokuratúre Košice I, v ktorej bolo uznesenie policajta vydané podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dozorujúcim prokurátorom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku zrušené z dôvodu, že bolo potrebné vydať rozhodnutie o odložení veci podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože trestnosť činu zanikla po podaní trestného oznámenia.

3.2. Zánik trestnosti v konaní pred začatím trestného stíhania z dôvodu premlčania vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 - odloženie veci pre neprípustnosť z dôvodu premlčania podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	24	4	1	2	3	6	8	5	53

K odloženiu trestných vecí z dôvodu premlčania v spojení s novelou Trestného zákona účinnou od 06.08.2024 došlo celkovo v 53 trestných veciach. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Bratislave, celkovo v 24 trestných veciach.

Odložením trestných vecí z vyššie uvedeného dôvodu sa najčastejšie postupovalo vo vzťahu k trestnému činu skrátania dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona.

Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici poukázala na trestnú vec vedenú na Okresnej prokuratúre Banská Bystrica pod sp. zn. 4 Pn 475/24/6601 pre podozrenie z prečinu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1 Trestného zákona a iné, v ktorej policajt postupoval podľa § 197 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu premlčania. Dozorujúci prokurátor predmetné uznesenie policajta zrušil uznesením podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku ako nezákonné a neopodstatnené v celom rozsahu. Dôvodom zrušenia uznesenia bola jeho arbitrárnosť, t. j. bolo nepreskúmateľné z hľadiska dôkazov zadovážených v spise, po doplnení dokazovania policajt vydal uznesenie podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu premlčania. Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici poukázala aj na trestnú vec vedenú na Okresnej prokuratúre Brezno pod sp. zn. 1 Pn 350/24/6603, v ktorej policajt postupoval podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a odložil z dôvodu premlčania vec podozrenia z prečinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona. Uvedené uznesenie dozorujúci prokurátor zrušil uznesením podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku ako nezákonné a neopodstatnené v celom rozsahu. Dôvodom zrušenia uznesenia bola jeho arbitrárnosť, t. j. bolo nepreskúmateľné z hľadiska dôkazov zadovážených v spise, v uznesení absentovali základné náležitosti najmä v podobe času a miesta spáchania skutkov, skutková veta bola nelogická, s tým, že policajt protiprávne konanie zhrnul do jednej nezrozumiteľnej skutkovej vety napriek tomu, že tu išlo o podozrenie z dvoch samostatných skutkov vo viacerých zdaňovacích obdobiach a napokon predmetné skutky nesprávne právne kvalifikoval a rozhodol predčasne na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, keď do spisu nezadovážil daňové priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za súvisiace zdaňovacie obdobia s tým, že sa vôbec nevysporiadal s možnou alebo predpokladanou výškou škody. V tomto smere bol policajtovi uložený pokyn na ďalšie konanie.

3.3. Zánik trestnosti v konaní pred začatím trestného stíhania z dôvodu účinnej ľútosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 - odloženie vecí z dôvodu účinnej ľútosti podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	55	21	70	164	39	27	38	76	490

Inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona bol v sledovanom období aplikovaný celkovo v 490 trestných veciach, pričom pri aplikácii tohto ustanovenia v žiadnej trestnej veci nebola použitá zmena tohto ustanovenia Trestného zákona účinná od 06.08.2024. Uvedený inštitút bol najčastejšie využitý v obvode Krajskej prokuratúry v Nitre, celkovo v 164 trestných veciach a v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, celkovo v 76 trestných veciach.

Na základe využitia tohto inštitútu bol uhradený celkový dlh na daniach vo výške 1.427.906,61 Eur a na poistnom celkový dlh vo výške 1.879.050,60 Eur, celkovo na daniach a poistnom vo výške 3.306.957,21 Eur. Najväčší objem dlhu na daniach a poistnom bol uhradený v obvode Krajskej prokuratúry v Bratislave, v celkovej výške 676.127,16 Eur a v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, v celkovej výške 535.432,09 Eur.

Osobitné poznatky k využitiu inštitútu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v obvodoch krajských prokuratúr neboli zaznamenané.

4. Prípravné konanie

4.1. Trestné stíhanie vedené pre trestné činy daňové, v ktorých nebolo ukončené prípravné konanie ku dňu 28.02.2025

Obvod			KP BA			KP TT			KP TN			KP NR			KP ZA			KP BB			KP PO			KP KE			Spolu		
Počet vecí			173			134			52			173			82			70			235			250			1.169		
Vo veci	Obv. os.		130	43		103	31		40	12		123	50		51	31		60	10		189	46		159	91		855	314	
	FO	PO		164	18		82	13		66	15		44	6			38	23		13	6		79			195	25		681

Zo zhodnotení predložených krajskými prokuratúrami vyplýva, že po preskúmaní vyšetrovacích spisov a vyhodnotení trestnosti skutkov vykonávanom po 06.08.2024 v súvislosti s novelami Trestného zákona, bolo ku dňu 28.02.2025 vedených celkom 1.169 trestných stíhaní pre trestné činy daňové, v ktorých nebolo ukončené prípravné konanie. Z toho 855 trestných vecí vedených v štádiu konania po začatí trestného stíhania „vo veci“, a 314 trestných vecí vedených po vznesení obvinenia voči 681 fyzických osobám a 106 právnickým osobám. Najviac trestných konaní bolo vedených v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, v celkovom počte 250 trestných vecí a v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, v celkovom počte 235 trestných vecí.

4.2. Obžaloby a návrhy na schválenie dohody o vine a treste

Obvod	KP BA		KP TT		KP TN		KP NR		KP ZA		KP BB		KP PO		KP KE		Spolu		
Počet obžalôb	4		10		4		5		10		8		4		14		59		
Počet dohôd	0		1		3		0		3		1		1		1		10		
Spolu obž. a dohody	4		11		7		5		13		9		5		15		69		
FO	PO	3	1	11	6	7	4	7	5	11	8	11	6	6	2	24	9	80	41
Spolu FO/PO		4		17		11		12		19		17		8		33		121	

V rozhodnom období došlo k ukončeniu prípravného konania podaním obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste v celkovom počte 69 trestných vecí, a to proti 80 fyzickým osobám a 41 právnickým osobám. Z počtu 69 trestných vecí bolo prípravné konanie ukončené podaním obžaloby v 59 trestných veciach a v 10 trestných veciach bol podaný návrh na schválenie dohody o vine a treste. Najviac obžalôb a návrhov na schválenie dohody o vine a treste bolo podaných v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, a to v 15 trestných veciach.

4.3. Podmienečné zastavenie trestného stíhania

V sledovanom období nebolo v obvode pôsobnosti žiadnej krajskej prokuratúry prípravné konanie skočené vydaním uznesenia o podmienečnom zastavení trestného stíhania, vedeného pre niektorý z daňových trestných činov.

4.4. Zmier

V sledovanom období nebolo v obvode pôsobnosti žiadnej krajskej prokuratúry prípravné konanie skočené vydaním uznesenia o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania, vedeného pre niektorý z daňových trestných činov.

Vo vzťahu k inštitútu zmieru je vhodné poukázať na legislatívnu zmenu ustanovenia § 220 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku účinnú od 15.03.2024, do ktorého bola doplnená možnosť pre obvineného, ako jedna z podmienok pre uzatvorenie zmieru, aby uzavrel s poškodeným alebo s jeho splnomocnencom dohodu o náhrade škody, ktorá možnosť dovtedy prípustná nebola.

4.5. Zánik trestnosti v prípravnom konaní vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	115	57	51	142	125	95	176	208	969

V sledovanom období k zániku trestnosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku, ako aj vzhľadom na premlčanie trestného stíhania došlo v priebehu prípravného konania celkovo v 969 trestných veciach. Najviac trestných vecí bolo ukončených v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, v celkovom počte 208 trestných vecí a v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, v celkovom počte 176 trestných vecí. Išlo o veci postúpené z dôvodu zániku trestnosti vo vzťahu k škodlivému následku, zastavené trestné stíhania z dôvodu zániku trestnosti vo vzťahu k škodlivému následku a zastavené trestné stíhania z dôvodu premlčania.

4.5.1. Postúpené veci z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	2	0	16	0	0	0	23	0	41

V rozhodnom období došlo k postúpeniu vecí inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazovali, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť iným správnym deliktom, a to z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu ku škodlivému následku celkovo v 41 trestných veciach. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, celkovo v 23 trestných veciach.

Krajská prokuratúra v Bratislave poukázala na dve trestné veci vedené na Okresnej prokuratúre Bratislava I za trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona a trestný čin daňového podvodu podľa § 277a Trestného zákona, v ktorých bolo trestné stíhanie vedené „vo veci“. V jednom prípade policajt rozhodol podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku o postúpení veci na prejednanie správneho deliktu podľa § 154 ods. 1 písm. e) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré rozhodnutie bolo vyhodnotené ako zákonné a dôvodné. Predmetnú trestnú vec,

s poukazom na rozsah činu (skrátená DPH vo výške 4.732,60 Eur), bolo síce možné s účinnosťou od 06.08.2024 považovať za prečin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 Trestného zákona, avšak došlo k premlčaniu predmetného trestného stíhania, nakoľko uplynuli viac ako 3 roky od spáchania činu. Policajt v rozhodnutí konštatoval, že by tak mohlo ísť o správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. e) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého správneho deliktu sa dopustí ten, kto uvedie v daňovom priznaní alebo dodatočnom daňovom priznaní daň, ktorá je nižšia ako daň, ktorú mal v daňovom priznaní uviesť. V tomto prípade môžu daňové orgány uložiť za predmetný správny delikt pokutu v lehote piatich rokov od konca roka, v ktorom nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie správcu dane (§ 155 ods. 12 písm. b) zákona č. 563/2009 Z. z.).

V druhom prípade policajt taktiež rozhodol podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku o postúpení veci na prejednanie správneho deliktu, a to v tomto prípade podľa § 154 ods. 1 písm. g) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Aj toto rozhodnutie bolo vyhodnotené ako zákonné a dôvodné. Predmetnú trestnú vec, s poukazom na rozsah činu (uplatnenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 19.704,93 Eur), nebolo možné s účinnosťou od 06.08.2024 považovať za prečin daňového podvodu podľa 277a ods. 1 Trestného zákona, avšak mohlo ísť o správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. g) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého správneho deliktu sa dopustí ten, kto uplatní si nárok podľa osobitných predpisov vo výške, ktorá je väčšia ako nárok, ktorý si mal právo uplatniť podľa osobitných predpisov. V tomto prípade daňové orgány môžu za predmetný správny delikt uložiť pokutu v lehote piatich rokov od konca roka, v ktorom nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie správneho orgánu (§ 155 ods. 12 písm. b) zákona č. 563/2009 Z. z.).

Krajská prokuratúra v Prešove zároveň poukázala na dve trestné veci vedené na Okresnej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 1 Pv 513/23/7707 a pod sp. zn. 1 Pv 192/24/7707, v ktorých pobočka Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v Trenčíne, po postúpení veci na správne konanie podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku, bez vydania rozhodnutia s prihliadnutím na zásadu oportunity, pristupuje k „zneplatneniu“ spisu, ktorý zakladá ad acta.

Vzhľadom na celoslovenskú pôsobnosť pobočky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v Trenčíne bude vec vyťažovaná netrestnému odboru Generálnej prokuratúry SR ako poznatok, najmä v tom smere, či ide zákonný postup, a či v daných prípadoch ide o prípady tzv. kvalifikovaných podnetov zo strany orgánov činných v trestnom konaní, na podklade ktorých správny orgán koná, a či výsledkom preskúmania správnym orgánom, ktoré predstavuje istú formu predprocesného štádia konania, je buď rozhodnutie o začatí konania alebo odloženie podnetu, ak sa zákonné predpoklady nenaplnili.

4.5.2. Zastavené trestné stíhania z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku

Obvod			KP BA			KP TT			KP TN			KP NR			KP ZA			KP BB			KP PO			KP KE			Spolu	
Počet vecí			46			34			24			114			120			78			120			105			641	
Vo veci	Obv. os.		36	10		9	25		20	4		75	39		87	33		57	21		105	15		95	10		484	157
	FO	PO		7	3		25	1		2	2		34	5		27	6		23	2		17	2		9	2		144

V rozhodnom období došlo k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu zániku trestnosti vzhľadom na novelu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku celkovo v 641 trestných veciach. Z toho 484 trestných vecí vedených v štádiu konania po začatí trestného stíhania „vo veci“, a 157 trestných vecí vedených po vznesení obvinenia voči 144 fyzických osobám a 23 právnickým osobám. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Žiline, celkovo v 120 trestných veciach a v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, celkovo tiež v 120 trestných veciach.

Krajská prokuratúra v Nitre vyjadrila zhnutie zhodné aj ohľadne ostatných krajských prokuratúr, že z hľadiska počtu trestných vecí, v ktorých došlo k zastaveniu trestného stíhania pre zánik trestnosti skutku vzhľadom na novelu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 vo vzťahu k škodlivému následku, najpočetnejšiu skupinu tvorili trestné veci, v ktorých bolo vedené trestné stíhanie za trestný čin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona. Predmetný ukazovateľ súvisí s tým, že označený trestný čin najviac zasiahla zmena ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona už v základnej skutkovej podstate v odseku 1, kde je zákonným kritériom pre posúdenie trestnosti väčší rozsah nezaplatenej splatnej dane, poistného na sociálne poistenie, verejné zdravotné poistenie alebo príspevku na starobné dôchodkové poistenie, ktorým sa rozumie v zmysle ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona, po novele Trestného zákona účinnnej od 06.08.2024 suma prevyšujúca sumu 20.000,- Eur. V období do účinnosti novely Trestného zákona sa na účely tohto zákona považovala za väčší rozsah suma prevyšujúca 2.660,- Eur, čo v porovnaní s aktuálne platným určením je potrebné považovať za podstatné navýšenie sumy rozhodnej pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti pre uvádzaný trestný čin. Uvedená okolnosť sa následne prejavila zánikom trestnosti pre konania, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie v čase do účinnosti novely Trestného zákona, kde rozsah nezaplatenej dane, či poistného alebo príspevku na starobné dôchodkové sporenie, nedosahoval novo určenú hranicu väčšieho rozsahu. Menej početnú skupinu tvorili trestné veci, v ktorých bolo zastavené trestné stíhanie pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona, v ktorých rovnako v dôsledku kvantitatívnej zmeny škodlivého následku došlo k zastaveniu trestného stíhania vo veciach, kde k naplneniu tohto formálneho znaku základnej skutkovej podstaty uvedeného trestného činu v odseku 1, zákon vyžaduje zadržanie a neodvedenie splatnej dane a poistného na sociálne a verejné zdravotné poistenie alebo príspevku na starobné dôchodkové sporenie v malom rozsahu, čo je podľa platného znenia ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona suma presahujúca 700,- Eur. Keďže sa však nejednalo o také výrazné navýšenie ako pri trestnom čine nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona, pretože do času účinnosti novely Trestného zákona sa jednalo o sumu prevyšujúcu 266,- Eur, neovplyvnilo to taký počet trestných vecí, ako pri skôr uvádzanom trestnom čine.

Krajské prokuratúry v zásade zhodne argumentovali vo vzťahu k vyhodnoteniu možného postupu podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku, že v uvedených prípadoch postup podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku nebolo možné aplikovať jednak z dôvodu absencie zodpovedajúcej tzv. „zrkadlovej“ skutkovej podstaty správneho deliktu pri poistnom na sociálne poistenie, a pri dani a pri poistnom na zdravotné poistenie podľa § 154 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a podľa § 26 zákona č. 580/2002 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov najmä uplynutím osobitnými zákonmi stanovenej lehoty na prejedanie administratívno-právneho deliktu, alebo aj nevydaním relevantného rozhodnutia správcu dane vo veci predmetnej daňovej povinnosti daňovníka.

4.5.3. Zastavené trestné stíhanie z dôvodu premlčania vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024

Obvod			KP BA			KP TT			KP TN			KP NR			KP ZA			KP BB			KP PO			KP KE			Spolu		
Počet vecí			67			23			11			28			5			17			33			103			287		
Vo veci	Obv. os.		57	10		16	7		9	2		21	7		5	0		15	2		26	7		91	12		240	47	
	FO	PO			9		3			13	3			2		0			5	2			0		0			2	0
Zrušené § 363			5			2			0			1			0			0			3			9			20		

V rozhodnom období došlo k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu premlčania vzhľadom na novelu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 celkovo v 287 trestných veciach. Z toho bolo 240 trestných vecí vedených v štádiu konania po začatí trestného stíhania „vo veci“, a 47 trestných vecí vedených po vznesení obvinenia voči 58 fyzickým osobám a 13 právnickým osobám. Najviac uvedených rozhodnutí bolo vydaných v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, celkovo v 103 trestných veciach a v obvode Krajskej prokuratúry v Bratislave, celkovo v 67 trestných veciach. K zastaveniu trestného stíhania z vyššie uvedeného dôvodu najčastejšie dochádzalo vo vzťahu k trestnému činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona.

V uvedenej súvislosti Krajská prokuratúra v Bratislave poukázala na skutočnosť, že vo veciach vedených na oddelení dozoru Krajskej prokuratúry v Bratislave bolo trestné stíhanie vedené pre skutky spáchané v rozsahu 1.824.466,34 Eur (pokiaľ ide o uplatnený nárok na vrátenie DPH) a v rozsahu 248.657,38 Eur (pokiaľ ide o skrátenú DPH). V danom prípade išlo o trestné stíhanie vedené „vo veci“ bez vznesenia obvinenia konkrétnej osobe postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, a teda v trestnom konaní nenastal úkon podľa § 87 ods. 3 písm. a) alebo písm. b) Trestného zákona, ktorého zachovanie účinkov vo vzťahu k prerušeniu premlčacej doby trestného stíhania by bolo možné posudzovať podľa novelizovaného ustanovenia § 87 ods. 8 Trestného zákona v spojení s právnym posudzovaním DPH vo sfére finančných záujmov Európskej únie.

Generálna prokuratúra SR v rámci prieskumnej činnosti zistila, že postup prokurátorov pri vydávaní uznesení o zastavení trestného stíhania pre premlčanie pri PIF trestných činoch bol v niektorých prípadoch nezákonný. Pri tomto preskúmaní boli zistené nedostatky, ktoré spočívali najmä v „podkvalifikovaní“ stíhaných skutkov, v dôsledku čoho došlo k nesprávnej aplikácii príslušných ustanovení právnych predpisov o premlčaní. Za predpokladu ich správneho právneho posúdenia najčastejšie ako pokračovacieho prečinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona (účinného od 06.08.2024) s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona (účinného od 06.08.2024), by premlčacia doba nebola obmedzená 3-ročnou premlčacou dobou podľa § 87 ods. 1 písm. e) Trestného zákona (účinného od 06.08.2024), z čoho nesprávne vychádzali jednotliví prokurátori, ale 5-ročnou premlčacou dobou podľa § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (účinného od 06.08.2024).

Na základe výsledkov tohto preskúmania generálny prokurátor Slovenskej republiky vydal (ku dňu spracovania tohto zhodnotenia) celkovo v 20 trestných veciach uznesenie podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, ktorým zrušil jednotlivé právoplatné uznesenia prokurátorov o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku

s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktoré boli vydané z dôvodu neprípustnosti trestného sťažania v dôsledku jeho premlčania, a to:

1. sp. zn. IV/2 Pz 12/25/1000-4 zo dňa 04.03.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 1 Pv 220/24/8803-7 zo dňa 23.08.2024,
2. sp. zn. IV/2 Pz 59/25/1000-5 zo dňa 11.03.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II sp. zn. 2 Pv 283/23/1102-25 zo dňa 22.08.2024,
3. sp. zn. IV/2 Pz 21/25/1000-2 zo dňa 25.03.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V sp. zn. 4 Pv 98/19/1105-90 zo dňa 17.09.2024,
4. sp. zn. IV/2 Pz 27/25/1000-2 zo dňa 07.04.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 1 Pv 306/24/8803-18 zo dňa 30.09.2024,
5. sp. zn. IV/2 Pz 28/25/1000-2 zo dňa 07.04.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 1 Pv 306/24/8803-19 zo dňa 30.09.2024,
6. sp. zn. IV/2 Pz 30/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 31/25/1000-2 zo dňa 10.04.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 1 Pv 199/24/2207-9 zo dňa 04.10.2024,
7. sp. zn. IV/2 Pz 33/25/1000-2 zo dňa 14.04.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 1 Pv 423/19/8803-129 zo dňa 10.10.2024,
8. sp. zn. IV/2 Pz 34/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 35/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 36/25/1000-2 zo dňa 23.04.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II sp. zn. 3 Pv 243/22/1102-44 zo dňa 16.10.2024,
9. sp. zn. IV/2 Pz 48/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 49/25/1000-2 zo dňa 20.05.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 4 Pv 163/24/8803-11 zo dňa 07.11.2024,
10. sp. zn. IV/2 Pz 50/25/1000-2 zo dňa 26.05.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 3 Pv 125/21/8803-60 zo dňa 13.11.2024,
11. sp. zn. IV/2 Pz 58/25/1000-2 zo dňa 04.06.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 3 Pv 242/19/8803-77 zo dňa 29.11.2024,
12. sp. zn. IV/2 Pz 59/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 62/25/1000-2 zo dňa 17.06.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp. zn. Pv 148/19/7713-100 zo dňa 10.12.2024,
13. sp. zn. IV/2 Pz 63/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 64/25/1000-2 zo dňa 26.06.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov sp. zn. 1 Pv 180/24/8811-15 zo dňa 17.12.2024,
14. sp. zn. IV/2 Pz 75/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 76/25/1000-2 zo dňa 25.08.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II sp. zn. 1 Pv 387/21/1102-61 zo dňa 15.10.2024,
15. sp. zn. IV/2 Pz 77/25/1000-2 zo dňa 26.08.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. 3 Pv 588/19/1101-97 zo dňa 13.09.2024,
16. sp. zn. IV/2 Pz 52/25/1000-4 zo dňa 26.08.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp. zn. 1 Pv 429/20/7707-70 zo dňa 06.02.2025,
17. sp. zn. IV/2 Pz 84/25/1000-2, sp. zn. IV/2 Pz 85/25/1000-2 zo dňa 11.09.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 2 Pv 155/21/2207-52 zo dňa 04.09.2024,
18. sp. zn. IV/2 Pz 94/25/1000-2 zo dňa 09.10.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Zámky sp. zn. 2 Pv 454/19/4404-118 zo dňa 17.12.2024,
19. sp. zn. IV/2 Pz 96/25/1000-2 zo dňa 15.10.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 2 Pv 251/21/8803-51 zo dňa 29.10.2024,
20. sp. zn. IV/2 Pz 101/25/1000-2 zo dňa 27.10.2025, ktorým zrušil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné sp. zn. Pv 6/25/7702-2 zo dňa 15.01.2025.

4.5.4. Zastavené trestné stíhanie z dôvodu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona vzhľadom na zmenu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024

Obvod	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	spolu
Počet vecí	2	9	6	15	13	14	28	25	112

Inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods.1 písm. d) Trestného zákona bol v sledovanom období v prípravnom konaní aplikovaný celkovo v 112 trestných veciach, pričom pri aplikácii tohto ustanovenia v žiadnej trestnej veci nebola použitá zmena tohto ustanovenia Trestného zákona účinná od 06.08.2024. Uvedený inštitút bol v prípravnom konaní najčastejšie využitý v obvode Krajskej prokuratúry v Prešove, celkovo v 28 trestných veciach a v obvode Krajskej prokuratúry v Košiciach, celkovo v 25 trestných veciach. Tento inštitút bol v sledovanom období aplikovaný voči celkovo 7 právnickým osobám. Po začatí trestného stíhania bol uvedený inštitút aplikovaný celkovo v 83 trestných veciach a po vznesení obvinenia bol tento inštitút aplikovaný celkovo v 29 trestných veciach.

Na základe využitia tohto inštitútu v prípravnom konaní bol uhradený celkový dlh na daniach vo výške 1.497.692,- Eur a na poistnom celkový dlh vo výške 986.482,- Eur, celkovo na daniach a poistnom vo výške 2.484.174,- Eur. Najväčší objem dlhu na daniach a poistnom bol uhradený v obvode Krajskej prokuratúry v Žiline, v celkovej výške 866.218,12 Eur a v obvode Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, v celkovej výške 762.493,- Eur.

Osobitné poznatky k využitiu inštitútu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v obvodoch krajských prokuratúr neboli zaznamenané.

5. Finančné vyšetrowanie

V sledovanom období bolo realizované finančné vyšetrowanie pri daňových trestných činoch celkovo v 150 trestných veciach, z toho v 30 trestných veciach na základe záväzného pokynu prokurátora a v 120 trestných veciach na základe procesnej samostatnosti konajúceho policajta. V rámci realizácie finančného vyšetrowania bolo zabezpečených celkovo 87 majetkových profilov, pričom tieto vždy v súlade s ustanovením § 119 ods. 2 Trestného poriadku zabezpečoval konajúci policajt. Pokiaľ ide o obsah a rozsah majetkových profilov, tieto boli zabezpečované v súlade s príslušným interným predpisom, a to nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 26 zo dňa 31.01.2022 o postupe v boji proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti. Zabezpečené majetkové profily boli v súlade s týmto interným predpisom aktualizované. Týmto postupom boli získavané informácie o stave majetku fyzických osôb a právnických osôb.

Z celkového počtu 150 trestných vecí bolo finančné vyšetrowanie realizované v základnej forme v 134 trestných veciach. V 16 trestných veciach bolo finančné vyšetrowanie realizované v rozšírenej forme (išlo o zložitejšie a rozsiahlejšie trestné veci).

Vykonané finančné vyšetrowanie slúžilo predovšetkým k zisteniu, že vo väčšine prípadov podozrivé a stíhané fyzické a právnické osoby nedisponovali žiadnym majetkom,

resp. majetkom vhodným na zaist'ovanie v trestnom konaní. Ďalej v prípadoch, ak bol na základe finančného vyšetrovania zistený vhodný majetok na zaist'ovanie v trestnom konaní, bol najskôr v trestnom konaní vytvorený priestor, aby páchatelia trestnej činnosti v prípade jej preukázania, prednostne mohli využiť inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, k čomu v prevažnej väčšine prípadov, v ktorých u páchatel'a bol identifikovaný majetok, aj došlo.

Pre ďalšie využite výsledkov finančného vyšetrovania na zaist'ovanie majetku v trestnom konaní v daňových trestných veciach je potrebné vyriešiť primárne otázku súvisiacu s ustanovením § 46 ods. 4 Trestného poriadku, v zmysle ktorého návrh podľa odseku 3 (na zaviazanie odsúdeného trestným súdom k náhrade škody) nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v civilnom procese alebo inom príslušnom konaní (v tomto prípade daňovom konaní). Uvedený problém (rieši sa v závere tohto zhodnotenia) vystupuje do popredia v prípade, ak Finančná správa Slovenskej republiky disponuje pohľadávkou vo forme exekučného titulu voči daňovému subjektu, obvykle právnickej osobe (najčastejšie spoločnosti s ručením obmedzeným), ktorá majetkom na daňovú exekúciu nedisponuje, avšak súčasne je stíhaný (ako fyzická osoba) štatutárny zástupca tejto právnickej osoby, ktorý však disponuje vlastným majetkom vhodným na procesné zaistenie.

6. Zaist'ovanie a zrušenie, resp. obmedzenie zaistenia majetku pri daňovej trestnej činnosti

Na Okresnej prokuratúre Košice I boli podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 3 Pv 149/24/8802 zaistené peňažné prostriedky vo výške 4.575,03 Eur, ktoré boli v tejto výške podľa § 95a ods. 1 Trestného poriadku vrátené oprávnenej osobe. V trestnej veci vedenej pod sp. zn. 4 Pv 382/23/8802 boli postupom podľa § 95a ods. 1 Trestného poriadku vrátené zaistené peňažné prostriedky v hodnote 4.950,- Eur. V trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 261/14/8802 bolo zároveň podľa § 95 ods. 5 Trestného poriadku zrušené zaistenie peňažných prostriedkov v hodnote 6.000,- Eur. Na uvedené procesné zaistenia a zrušenia zaistenia nemala však žiadny vplyv novela Trestného zákona účinná od 06.08.2024.

V trestnej veci vedenej na Krajskej prokuratúre v Košiciach pod sp. zn. 1 Kv 44/22/8800 bol využitý procesný inštitút zaistenia výkonu trestu prepadnutia majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku, pričom bol zaistený majetok v odhadovanej výške 301.389,- Eur. Ďalej v tejto trestnej veci bol aplikovaný zaist'ovací inštitút zaistenia výkonu zhabania časti majetku podľa § 461a ods. 2 Trestného poriadku, a to na majetok v odhadovanej hodnote 86.000,- Eur, ktorý bol z páchatel'a prevedený (pravdepodobne nedobromysel'ne) na blízku osobu.

V ostatných daňových trestných veciach nedošlo k procesnému zaisteniu alebo zrušeniu procesného zaistenia vecí alebo majetku v trestnom konaní (prípadne k ich procesnému vráteniu). V žiadnej z trestných vecí nedošlo, k procesnému zaisteniu nároku poškodeného na náhradu škody na majetku obvineného podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku. Iné poznatky v tejto oblasti neboli krajskými prokuratúrami zaznamenané.

Vzhľadom k tomu, že procesný inštitút zaistenia výkonu trestu prepadnutia majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je možné podľa 58 ods. 1 Trestného zákona reálne aplikovať, ak pri daňovej trestnej činnosti bola spôsobená škoda vo veľkom rozsahu (prevyšujúca 650.000,- Eur), bolo by potrebné iniciovať legislatívnu zmenu výšku tejto škody,

a to túto škodu znížiť na hranicu značnej škody (prevyšujúcu 250.000,- Eur). Tým by sa rozšíril okruh prípadov, v ktorých by bolo možné aplikovať trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 1 Trestného zákona aj na daňové trestné činy so škodou prevyšujúcou 250.000,- Eur. Táto zmena podmienok ukladania majetkového trestu sa nedotýka otázok spojených s rozdielnym výkladom ustanovenia podľa § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024. Príslušné orgány Finančnej správy Slovenskej republiky si totiž môžu svoje pohľadávky z daňových nedoplatkov uplatniť v rámci konkurzného konania ako obligatórneho následku uloženia trestu prepadnutia majetku.

V sledovanom období bola celková výška procesného zaistenia majetku v daňových trestných veciach v hodnote 391.964,03 Eur. Súčasne však došlo k vráteniu zaistených peňažných prostriedkov alebo k zrušeniu ich procesného zaistenia v hodnote 15.525,03 Eur.

7. Vydanie uznesenia o zmene dôvodu zaistenia veci podľa § 89 ods. 2 Trestného poriadku

V sledovanom období nedošlo v žiadnej daňovej trestnej veci k aplikácii ustanovenia § 89 ods. 2 Trestného poriadku smerujúcemu k zmene dôvodu zaistenia veci (alebo majetku).

8. Postup sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu prokurátora, ktorým rozhodoval o žiadosti dotknutej osoby o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia nástrojov trestnej činnosti alebo výnosov z trestnej činnosti pri uvedených trestných činoch

V sledovanom období v trestnej veci vedenej na Krajskej prokuratúre v Nitre pod sp. zn. 89/24/4400 bolo uznesením sp. zn. 20 Kv 89/24/4400-25 zo dňa 29.11.2024 rozhodnuté o zamietnutí žiadosti obvinenej fyzickej osoby, a ďalej uznesením sp. zn. 20 Kv 89/24/4400-29 zo dňa 12.12.2024 o zamietnutí žiadosti obvinenej právnickej osoby o zrušenie zaistenia majetku. Proti týmto uzneseniam podali dotknuté fyzická a právnická osoba sťažnosti, ktoré boli uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. 13Tp/3/2025 zo dňa 16.01.2025 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnuté, ako nedôvodné. Peňažné prostriedky v hodnote 408.665,11 Eur boli pôvodne zaistené príkazom prokurátora bývalého Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podľa § 95 ods. 1, ods. 9 Trestného poriadku sp. zn. V GO-V-417-1/2016 zo dňa 11.05.2016.

V trestnej veci vedenej na Okresnej prokuratúre Michalovce pod sp. zn. 1 Pv 212/24/8807, Okresný súd Michalovce v konaní pod sp. zn. 8Tp/81/2024 rozhodoval o sťažnosti dotknutej osoby proti uzneseniu prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce, ktorým podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku zamietol žiadosť dotknutej osoby na zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov na bankovom účte vo výške 33,91 Eur. Konajúci sudca uvedenú sťažnosť zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

Postup konajúcich súdov v oboch trestných veciach je aj v súlade s aktuálnym stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 98/2024 zo dňa 28.11.2024, podľa ktorého ustanovenie § 191 Trestného poriadku v spojení s § 2 ods. 3 veta druhá Trestného poriadku osobitne upravuje príslušnosť sudcu pre prípravné konanie, a to na rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu prokurátora, ktorým rozhodol o žiadosti dotknutej osoby o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia nástrojov trestnej činnosti

alebo výnosov z trestnej činnosti. V ostatných daňových trestných veciach nebolo sudcom pre prípravné konanie rozhodované o sťažnosti proti uzneseniu prokurátora, ktorým rozhodoval o žiadosti dotknutej osoby o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia nástrojov trestnej činnosti alebo výnosov z trestnej činnosti.

Z predložených podkladov krajských prokuratúr bolo zistené, že spolupráca prokuratúry Slovenskej republiky, orgánov Policajného zboru Slovenskej republiky a aj orgánov Finančnej správy Slovenskej republiky z hľadiska odoberania výnosov z trestnej činnosti formou aplikácie inštitútu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona bola na požadovanej úrovni. Na základe podkladov z krajských prokuratúr bolo zistené, že páchatelia trestnej činnosti boli už pri prvom výsluchu o možnosti využitia tohto inštitútu konajúcimi policajtmi riadne poučovaní a boli k jeho aplikácii vytvárané aj príslušné procesné podmienky. Rovnako Finančná správa Slovenskej republiky poskytovala informácie o výške daňových nedoplatkov, vrátane ich príslušenstva, ako aj identifikačné čísla účtov, na ktoré mala byť uhradená daňová povinnosť páchatelom trestného činu, ktorý chcel využiť inštitút účinnej ľútosti.

Rovnako za pozitívne je možné hodnotiť aj prístup orgánov Policajného zboru Slovenskej republiky pri vykonávaní finančného vyšetrovania, zabezpečovaní majetkových profilov a samotného procesného výkonu zaist'ovacích úkonov. Pri tomto bolo prihlíadané na postupy uložené nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 26 zo dňa 31.01.2022 o postupe v boji proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti, ktoré je akceptované aj v podmienkach prokuratúry. Rovnako v súlade s týmto nariadením a jeho prílohou boli spracované majetkové profily (prehľady o majetku) páchatel'ov daňovej trestnej činnosti. Zároveň za účelom spracovania majetkového profilu a realizácie úkonov finančného vyšetrovania bola riadne zabezpečená súčinnosť s orgánmi Finančnej správy Slovenskej republiky. Táto spočívala predovšetkým v poskytovaní potrebných údajov a správ o nedoplatkoch na daniach, majetkových pomeroch a ekonomickej situácii dotknutých podnikateľských subjektoch.

Zároveň zo strany prokuratúry Slovenskej republiky bolo dôsledne prihlíadané na to, aby v trestnom konaní boli rešpektované zaist'ovacie opatrenia orgánov Finančnej správy Slovenskej republiky (inštitúty predbežného opatrenia, záložného práva daňového exekútora a pod.). Na základe toho bol v trestnom konaní prednostne zaist'ovaný majetok, ktorý nebol dotknutý zaist'ovacím opatrením orgánov Finančnej správy Slovenskej republiky.

Zhrnutie a záver

Vychádzajúc zo štatistických prehľadov poskytnutých jednotlivými krajskými prokuratúrami v Slovenskej republike možno dospieť k záveru, že novely Trestného zákona prijaté v roku 2024 mali zásadný vplyv na postup orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k daňovým trestným činom. V dôsledku zmien Trestného zákona účinných od 06.08.2024 došlo k zániku trestnosti celkom v 1.152 trestných veciach v konaní pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní celkom v 969 trestných veciach.

Vzhľadom na rozsah prijatých legislatívnych zmien bolo vydané usmernenie prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV/1 Spr 415/24/1000-4 zo dňa 13.08.2024 „K možnostiam aplikácie ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona

v predsúdnom konaní po nadobudnutí účinnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/2024 z 03.07.2024 a ďalších zákonov a k účasti prokurátora v konaní pred súdom podľa § 405a až § 405d Trestného poriadku“. Predmetné usmernenie bolo prijaté za účelom správnej aplikácie jednotlivých ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku a zjednotenia postupu orgánov činných v trestnom konaní pri posudzovaní jednotlivých trestných vecí.

V rámci prieskumnej činnosti Generálnej prokuratúry SR a jej podriadených prokuratúr neboli zistené zásadné pochybenia pri rozhodovaní orgánov činných v trestnom konaní, okrem zistení Generálnej prokuratúry SR súvisiacich s nesprávnou právnou aplikáciou ustanovení o premlčaní pri PIF daňových trestných činoch, ktoré viedli k zrušeniu 20 právoplatných uznesení prokurátorov o zastavení trestného stíhania pre premlčanie. Zistené pochybenia prokurátorov okresných a krajských prokuratúr (iné ako tie, pre ktoré bolo postupované podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku) najčastejšie súviseli s nesprávnou aplikáciou príslušných ustanovení Trestného poriadku. Pre orgány činné v trestnom konaní bolo problematické rozlíšiť, či došlo k zániku trestnosti činu v dôsledku zmeny Trestného zákona (§ 84 Trestného zákona) alebo v dôsledku premlčania trestného stíhania (§ 87, § 96 Trestného zákona). Na uvedené pochybenia policajtov prokurátori reagovali najčastejšie postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, zrušili tieto nezákonné rozhodnutia a uložili pokyny na ďalšie konanie, prípadne pochybenia riešili so zástupcami príslušných útvarov Policajného zboru.

Na základe výsledkov tohto zhodnotenia je potrebné uviesť, že aj po novele Trestného zákona účinnnej od 06.08.2024, má z hľadiska odoberania výnosov z trestnej činnosti najväčší význam inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Celkovo v sledovanom období v konaní pred začatím trestného stíhania a v konaní po začatí trestného stíhania bol inštitút účinnej ľútosti využitý v 602 trestných veciach, a takto bol celkovo uhradený dlh na daniach a poistnom (vrátane príslušenstva) v celkovej výške 5.791.131,21 Eur. Uvedený spôsob odoberania výnosov z daňovej trestnej činnosti v trestnom konaní je tak pomerne efektívny a predstavuje v konečnom dôsledku priamy príjem do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Inštitút účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. d) Trestného zákona má tak plné opodstatnenie v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Naproti tomu celková hodnota zaisteného majetku pri daňovej trestnej činnosti predstavovala hodnotu 391.964,03 Eur, avšak prevažná časť majetku z tohto zaistenia v hodnote 301.389,- Eur bola zaistená procesným inštitútom podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku – zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku. Zároveň z takto zaisteného majetku sa značná časť nachádzala v bezpodielovom spoluvlastníctve páchatel'a trestného činu a jeho manželky. V dôsledku tohto po prípadnom uložení trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 1 Trestného zákona, dôjde najskôr k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré následne v konkurznom konaní správca konkurznej podstaty vyporiada s manželkou páchatel'a. So zohľadnením tohto vyporiadania a aj nákladov konkurzného konania a prípadného uspokojenia nárokov do konkurzu prihlásených veriteľ'ov na majetok páchatel'a trestného činu (už odsúdenej osoby) je zrejmé, že do štátneho rozpočtu bude prijatá finančná čiastka rozhodne v nižšej výške, aká je v súčasnosti predmetom procesného zaistenia v prípravnom konaní.

Krajské prokuratúry v rámci svojich zhodnotení poukázali aj na konkrétne aplikačné problémy a zistenia, ktoré je potrebné riešiť legislatívnymi zmenami ako napríklad rozšírenie definície právneho pojmu výnos z trestnej činnosti, rozšírenie právneho pojmu škoda podľa § 124 ods. 4 Trestného zákona o príspevok na starobné dôchodkové sporenie, úpravu základnej

skutkovej podstaty trestného činu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 Trestného zákona o malý rozsah (malú škodu), úpravu ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona upravujúceho trest prepadnutia majetku.

Zároveň je potrebné konštatovať, že s poukazom na problematickosť aplikácie ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 bude Generálnou prokuratúrou SR zvážená možnosť predloženia návrhu predsedovi trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za účelom prijatia stanoviska k zjednoteniu výkladu ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 v rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa.

Opatrenia

1. Predložiť zhodnotenie na pracovnú poradu generálneho prokurátora SR.

Termín: do 28.11.2025

Zodpovedný: I. námestník generálneho prokurátora SR

2. Zaslať zhodnotenie všetkým krajským prokuratúram za účelom jeho prerokovania na pracovných poradách s okresnými prokurátormi a s prokurátormi krajských prokuratúr.

Termín: do 31.01.2026

Zodpovedný: riaditeľ trestného odboru

3. Zvážiť možnosť predloženia návrhu predsedovi trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za účelom prijatia stanoviska k zjednoteniu výkladu ustanovenia § 124 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 v rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa.

Termín: 30.04.2026

Zodpovední: riaditeľ trestného odboru

4. Inicializovať legislatívnu zmenu vo vzťahu k skutkovej podstate trestného činu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 Trestného zákona tak, aby v základnej skutkovej podstate bol uvedený „malý rozsah“, nie „väčší rozsah“.

Termín: do 31.01.2026

Zodpovední: riaditeľ trestného odboru

5. Inicializovať legislatívnu zmenu vo vzťahu k zmene právneho pojmu „výnos z trestnej činnosti“ tak, že do ustanovenia § 130 ods. 9 Trestného zákona sa vkladá písmeno a) v znení „akákoľvek ekonomická výhoda pochádzajúca z trestného činu“ a doterajšie písmená sa a) až e) sa označujú ako b) až f).

Termín: do 31.01.2026

Zodpovední: riaditeľ trestného odboru

6. Inicializovať legislatívnu zmenu ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona upravujúcu trest prepadnutia majetku tak, aby v tomto ustanovení použitý právny pojem „majetkový prospech vo veľkom rozsahu“ bol nahradený právnym pojmom „majetkový prospech

v značnom rozsahu“ a právny pojem „škoda veľkého rozsahu“ právnym pojmom „škoda v značnom rozsahu“.

Termín: do 31.01.2026

Zodpovední: riaditeľ trestného odboru

7. Inicializovať legislatívnu zmenu smerujúcu k doplneniu pojmu škoda podľa § 124 ods. 4 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 o príspevok na starobné dôchodkové sporenie.

Termín: do 31.01.2026

Zodpovední: riaditeľ trestného odboru

8. Zabezpečiť zvýšený aktívny prokurátorský dozor v tých daňových trestných veciach, v ktorých ako vecne príslušní konajú poverení príslušníci PZ.

Termín: priebežne

Zodpovední: krajskí prokurátori
okresní prokurátori

Spracovali:

JUDr. Peter Golha, prokurátor trestného odboru

JUDr. Alexandra Kečkešová, prokurátorka trestného odboru

JUDr. Denisa Pacalajová, LL.M., prokurátorka trestného odboru